

Dr. Milan Ivšić: Ekonomski i politički parlament kao rješenje krize parlamentarizma. Predavanje održano u Pravničkom društvu dana 28. veljače 1929. Preštampano iz »Mjesečnika«, 8°, str. 22.

Kao uzroke krize demokratskog parlamentarizma naveo je predavač 3 skupine: a) reda evolucijono-historičkoga, b) tehničkoga i c) socijološkoga. Iscrpno je nanizao uzroke tehničkog, a veoma sugestivno iznio razloge socijološkog reda. U samom je naslovu izbačeno rješenje: trebalo bi uvesti *d v i j e k u ć e*: političku i ekonomsko-socijalnu. Jednoj bi i drugoj, dakako bio tačno omeden djelokrug i ako bi bilo poslova, koje bi trebalo rješavati na zajedničkim sjednicama. Pisac se kratko osvrće i na najbliže prigovore. Kratko zato, jer je svakom predavanju određeno vremensko jedno trajanje. A valjat će baš sve eventualne prigovore sustavno i iscrpivo iznijeti, te na njih odgovoriti, da se predlagano rješenje u ovim prilikama, u kakovima mi živimo, doista uzmogne ukazati s potrebnom simpatijom.

Čitavo je predavanje aktuelno i vrlo zanimivo, sasvim prilagodeno našim prilikama. Ima u njemu veoma tačnih opažanja i vrlo precizno formuliranih stručno obrazloženih misli o državnom problemu. »Sa socijološkog gledišta gledaju se države s decentralističkom formom kao najsposobnije ne samo za svoj politički život, nego i za svoj socijalni razvoj« (str. 13.). »Za savremenij demokratski parlamentat možemo reći, da je on ili: samo reprezentant općih političkih interesa ili da je anahronistička forma reprezentacije svih drugih interesa (str. 15.). »Razlozi gospodarski, socijalni, pa uopće socijološki iziskuju nužno reformu sadašnjeg parlamentarnog sistema. U protivnom slučaju ne preostaje drugo, nego diktatura i apsolutizam« (str. 16.). »Reforma parlamentarizma mora nužno da vodi i do reforme same unutrašnje državne strukture t. j. do što veće teritorijalne zaokruženosti prema interesnim sferama producenata i socijalnih grupacija« (str. 17.). »Bila bi luđa bojazan, da će aktivnost samoupravnih jedinica slabiti državni ustroj, ako se vrhovnom parlamentu pridrže prijeko potrebni zajednički i opće interesni predmeti« (str. 20.).

Ideologija demokratizma, ne imajući danas zapravo ideje, uprljala nam je mnogo životnih vrednota. Ona se mora nužno izdići i proširiti da dobije jedan odgovarajući sadržaj. Pisac je zato ne zabacuje načelno, nego traži njezin preporod. Čini se, da tom vremenu idemo u susret makar i preko poteškoća.

Dr. A. Živković.

1. **Charles Laurent: Directoire Pratique pour le Clergé.** 7e édition. Paris Pierre Téqui, 1929., str. 300.

2. **A. Galy: L'ami des Pécheurs,** Paris 1929, Téqui, str. 308, frc. 12.50.

3. **Kirlin-Reinelt: Der moderne Seelsorger auf den Pfaden des hl. Johannes Baptista Vianney,** Herder 1929, str. 172, M. 4.50.

4. **Zweite Linzer Diözesan-Synode,** 21. bis 22. August 1928., Linz 1929., str. 316.

1. — Na osnovu novog crkvenog zakonika i prema novijim odredbama rimskih kongregacija obradio je kanonik Laurent u obliku pitanja